

การสร้างฝูงไก่พื้นเมืองจำนวน 4 พันธุ์

อุดมศรี อินทรโชติ¹ อำนวย เลี้ยวธารากุล² ชีระชัย ช่อไม้¹
ทวีศิลป์ จินตวง³ และ ชุติศักดิ์ ประภาสวัสถ์⁴

บทคัดย่อ

การสร้างไก่พื้นเมืองจำนวน 4 พันธุ์ ได้แก่ ประดู่หางดำ เหลืองหางขาว แดง และ ซี ได้ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่, กบินทร์บุรี ปราจีนบุรี, สุราษฎร์ธานี และ ท่าพระขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะได้ไก่พื้นเมืองที่เป็นฝูงพื้นฐาน(Foundation stocks) จำนวน 4 ฝูง ที่ยังคงไว้ซึ่ง ความหลากหลายทางพันธุกรรม(ความหลากหลายของalleles) และลักษณะเด่นของไก่พื้นเมืองอันได้แก่ ความสามารถในการดำรงเผ่าพันธุ์ ซึ่งรวมถึงการวางไข่ การฟักไข่ การเลี้ยงลูก ตลอดจนความสามารถในการหากินตามธรรมชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมชนบทไทย อีกทั้งได้ข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์ของแต่ละฝูง พร้อมจะจดทะเบียนพันธุ์และสายพันธุ์ (breed and strain) จากกรมปศุสัตว์

จากการรวบรวมพันธุ์ไก่พื้นเมืองประดู่หางดำ, เหลืองหางขาว, แดง และ ซี จากจังหวัดต่างๆของประเทศไทย โดยแต่ละพันธุ์มีจำนวนพ่อพันธุ์ 70 ตัว แม่พันธุ์ 350 ตัว ใช้การผสมเทียมอัตราส่วนของพ่อพันธุ์ : แม่พันธุ์ 1 : 5 ตัว ตลอดจนแผนการผสมพันธุ์จาก ตุลาคม 2546 ถึง กันยายน 2550 ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ของลักษณะภายนอกของไก่เมื่อถึงชั่วอายุที่ 5 เป็นดังนี้

ไก่ประดู่หางดำ เพศผู้มีลักษณะรูปร่างสูงโปร่ง คล่องแคล่ว ว่องไว มีหงอนเป็นหงอนถั่ว, สีหน้าแดงถึงแดงอมดำ, สีตาเหลืองอมน้ำตาลถึงน้ำตาลอมดำ, สีปากดำ สีขนลำตัว สีขนหางเป็นสีดำ, สีขนคอ-หลังสีแดงประดู่, สีผิวหนังเหลืองอ่อน สีขนหางดำ และ สีแข้งเขียวอมดำถึงดำ ส่วนในเพศเมียหงอนเป็นหงอนถั่ว, สีใบหน้าแดงถึงดำ, สีตาเหลืองอมน้ำตาลถึงดำ, สีปาก สีขนคอ สีขนลำตัว สีหางเป็นสีดำ, สีผิวหนังเหลืองอ่อน, สีแข้งเขียวอมดำถึงดำ;

ไก่เหลืองหางขาว เพศผู้มีลักษณะรูปร่างสูงโปร่ง คล่องแคล่ว ว่องไว เพศผู้มีหางดำแซมขาว ลักษณะหงอนเป็นหงอนถั่ว, สีหน้าแดง, สีปากเหลืองและเหลืองปนดำ, สร้อยสีเหลือง-เหลืองอมแดง, สีขนลำตัวดำมีกระขาวหรือขนขาวแซมเล็กน้อย(ร้อยละ10-20), สีผิวหนังเหลืองอ่อน, สีขนหาง

คำสำคัญ : ไก่พื้นเมือง, ประดู่หางดำ, เหลืองหางขาว, แดง, ซี, ฝูงพื้นฐาน

¹ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์กบินทร์บุรี อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี. 25110.

² ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่ อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่. 50120.

³ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์สุราษฎร์ธานี อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. 84130.

⁴ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. 40260.

ดำแซมขาว, สีเข้มเหลือง เพศเมียลักษณะหงอนเป็นหงอนถั่ว, สีหน้าแดง, สีปากเหลืองและเหลืองปนดำ, สีขนคอดำ, สีขนลำตัวดำมีกระขาว, สีผิวหนังเหลืองอ่อน, สีขนหางดำมีกระขาว, สีเข้มเหลืองและเหลืองปนดำ

ไก่แดง เพศผู้มีลักษณะรูปทรงสูงโปร่ง คล่องแคล่ว ว่องไว เพศผู้ ลักษณะหงอนเป็นหงอนถั่ว, สีหน้าแดง, สีตาเหลืองอมน้ำตาล, สีปากน้ำตาล, สีขนสร้อยคอ-หลังแดง, สีผิวหนังขาวอมเหลือง, สีขนหางดำและแดง, สีเข้มเหลือง เพศเมียลักษณะหงอนเป็นหงอนถั่ว, สีหน้าแดง, สีตาเหลืองอมน้ำตาล, สีปากน้ำตาล, สีขนคอแดงและแดงอมดำ, สีขนลำตัวแดงและแดงอมดำ, สีผิวหนังเหลืองอ่อน, สีขนหางแดงและดำ, สีเข้มเหลือง

ไก่ซี เพศผู้มีลักษณะรูปทรงสูงโปร่ง คล่องแคล่ว ว่องไว เพศผู้ ลักษณะหงอนเป็นหงอนถั่ว, สีหน้าแดง, สีปากเหลือง, สีขนสร้อยคอ-หลังขาว, สีขนลำตัวขาว, สีผิวหนังเหลืองอ่อน, สีขนหางขาว, สีเข้มเหลือง เพศเมียลักษณะหงอนเป็นหงอนถั่ว, สีหน้าชมพู, สีปากเหลือง, สีขนคอขาว, สีขนลำตัวขาว, สีผิวหนังเหลืองอ่อน, สีขนหางขาว, สีเข้มเหลือง

ด้านสมรรถภาพการให้ผลผลิต ไก่ประดู่หางดำ, เหลืองหางขาว, แดง และ ซี มีน้ำหนักตัวเมื่อโตเต็มที่ เพศผู้ 3493.1, 3145.1, 3026.8 และ 2647.5 กรัม ตามลำดับ เพศเมีย 2301.9, 2288.8, 2035.8 และ 1825.6 กรัม ตามลำดับ การให้ผลผลิตไข่ 135.0, 110.5, 114.1 และ 116.1 ฟองต่อตัวต่อปี ตามลำดับ

Establishment Foundation Stock of Four Breeds of Thai Indigenous Chickens

Udomsri Intharachote¹ Amnuay Leotaragul² Teerachai Chormai¹
Taweasil Jeendoung³ and Chusak Prapasawasdi⁴

Abstract

Establishment foundation stocks of four breeds of Thai indigenous chickens (Pradu Hangdum, Leung Hangkao, Dang and Chee) was carried out at livestock breeding and research centers of Chiangmai, Kabinburi, Surattani and Thapra. The objective of the establishment was the formation of foundation stocks of four breeds of Thai indigenous chickens for conservation of genetics diversity or allele diversity of the chickens and good characteristics of the indigenous chickens such as ability to inherit their fitness, ovulation, broodiness, chick raising ability and efficient feeding ability from the nature in the rural areas of Thailand as well as to obtain the specific characteristics of breeds or strains for registration from the Department of Livestock Development.

Seventy sires, three hundred and fifty dams for each breed of Thai indigenous chickens (Pradu Hangdum, Leung Hangkao, Dang and Chee) were collected from several provinces of Thailand. Artificial insemination was used throughout the breeding program, at the ratio of sire per dam of 1:5 from October 2002 to August 2006, the results revealed that characteristics of the chickens at generation 5 found as follows;

Pradu Hangdum. Males had upright, active, bold and graceful characteristics. Comb is of pea type. Face color is red to reddish black and black. Eyes are yellowish brown or brownish black. Beak is yellow-black to black. The neck and saddle are rich red. Body plumage and tail are black. Shanks are greenish black or black. Female; the general characteristics are similar to those of males except that female plumage is black or rich brown only edging of neck hackle.

Key Words: Indigenous chicken, Pradu Hangdum, Leung Hangkaw, Dang, Chee and Foundation Stock

¹ Livestock Breeding and Research Center, Amphur Kabinbury, Prajinbury. 25110.

² Livestock Breeding and Research Center, Amphur Sanpatong, Chiangmai. 50120.

³ Livestock Breeding and Research Center, Amphur Punpin, Suartthani. 84130.

⁴ Livestock Breeding and Research Center, Amphur Muang, Khonkaen. 40260.

Leung Hangkao. Male; upright, active, bold and graceful characteristics. Comb is of pea type. Face is red. Eyes are yellow. Beak and shank are yellow or yellowish black. The neck and saddle are yellow or yellowish black. Color of body plumage is black with white spot (10-20%). Black wing splash is white. Tail is black striped white. Female; the general characteristics are similar to those of males. But the neck and saddle are black or brown only edging of neck hackle.

Dang Male; upright, active, bold and graceful characteristics. Comb is of pea type. Face is red. Eyes are yellowish brown. Beak and shanks are yellow. The neck and saddle are rich red. Body plumage and tail are red or red-black. Female; the general characteristics are similar to those of males. But female plumage is red and tail is red with black.

Chee. Male; upright, active, bold and graceful characteristics. Comb is pea. Face is red. Eyes are yellow. Beak and shank are yellow. Body plumage, neck, saddle and tail are white. Female; the general characteristics are similar to those of males.

Production performance of four breeds (Pradu Hangdum, Leung Hangkao, Dang and Chee) were as follows; mature weights of cockerels were 3493.1, 3145.1, 3026.8 and 2647.5 gram, respectively. Weights of females were 2301.9, 2288.8, 2035.8 and 1825.6 gram, respectively and egg productions of the four breeds were 135.0, 110.5, 114.1 and 116.1 eggs/head/year, respectively.